

5ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ (2026) ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ

ΤΕΘΕΝΤΑ ΘΕΜΑΤΑ (Κατηγορία ΠΕ)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ (Με Αιτιολόγηση)

I. Συνταγματικό Δίκαιο

1. Ιστορικό: Με σκοπό την επιτάχυνση της εκδίκασης υποθέσεων που αφορούν μεγάλες επενδύσεις, ψηφίζεται νόμος που περιλαμβάνει τις εξής ρυθμίσεις: **A)** Ορίζεται ότι για τις υποθέσεις αυτές, το αρμόδιο Δικαστήριο υποχρεούται να εκδώσει απόφαση εντός 30 ημερών από τη συζήτηση. Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η υπόθεση αφαιρείται αυτοδικαίως από τον δικαστή και ανατίθεται σε ειδικό «Συμβούλιο Ταχείας Εκδίκασης» που ορίζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης. **B)** Παρέχεται στον Υπουργό Οικονομικών το δικαίωμα να παρεμβαίνει σε εκκρεμείς δίκες όπου το Δημόσιο είναι διάδικος, υποβάλλοντας «δεσμευτική ερμηνευτική δήλωση» προς το Δικαστήριο σχετικά με την έννοια των φορολογικών διατάξεων, την οποία ο δικαστής υποχρεούται να ακολουθήσει. **Γ)** Θεσπίζεται η υποχρέωση των δικαστών να διαβουλεύονται με εκπροσώπους της Διοίκησης πριν από την έκδοση αποφάσεων που έχουν μεγάλο δημοσιονομικό κόστος, ώστε να διασφαλίζεται ότι η δικαστική κρίση δεν θα ανατρέψει τον κρατικό προϋπολογισμό.

Ερώτημα: Σε ποιες διατάξεις του Συντάγματος προσκρούουν οι προαναφερόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις; (να αιτιολογήσετε τις απαντήσεις σας)

Απάντηση: Σύμφωνα με το άρθρο 26 Σ ορίζεται ότι «1. Η νομοθετική λειτουργία ασκείται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. 2. Η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση. 3. Η δικαστική λειτουργία ασκείται από τα δικαστήρια· οι αποφάσεις τους εκτελούνται στο όνομα του Ελληνικού Λαού».

Σύμφωνα δε, με το άρθρο 87 Σ ορίζεται ότι «1. Η δικαιοσύνη απονέμεται από δικαστήρια συγκροτούμενα από τακτικούς δικαστές, που απολαμβάνουν λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία. 2. Οι δικαστές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους υπόκεινται μόνο στο Σύνταγμα και στους νόμους και σε καμία περίπτωση δεν υποχρεούνται

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΤΩΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

να συμμορφώνονται με διατάξεις που έχουν τεθεί κατά κατάλυση του Συντάγματος. 3. Η επιθεώρηση των τακτικών δικαστών ενεργείται από δικαστές ανώτερου βαθμού καθώς και από τον Εισαγγελέα και τους Αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου, των δε εισαγγελέων από αρεοπαγίτες και εισαγγελείς ανώτερου βαθμού, σύμφωνα με τους ορισμούς του νόμου».

Από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων συνάγεται ότι οι εξουσίες ασκούνται χωριστά η μία από την άλλη και δεν μπορούν η μία εξουσία να παρεμβαίνει στο χώρο ρύθμισης της άλλης. Οι δε δικαστικοί λειτουργοί ασκούν τη δικαστική λειτουργία με λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία, ήτοι ανεξαρτησία τόσο κατά την έκδοση δικαστικών αποφάσεων και την άσκηση του καθήκοντός τους όσο και κατά την υπηρεσιακή τους εξέλιξη και πορεία.

Η υπό στοιχεία Α) πρόβλεψη της υποχρέωσης έκδοσης απόφασης εντός 30 ημερών αποτελεί υπέρμετρη δέσμευση της ανεξάρτητης λειτουργίας των δικαστών στο έργο τους. Η δε αφαίρεση της υπόθεσης αυτοδικαίως από τον δικαστή σε ειδικό «Συμβούλιο Ταχείας Εκδίκασης» που ορίζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης συνιστά παράβαση της αρχής διάκρισης των λειτουργιών, καθώς η εκτελεστική λειτουργία επεμβαίνει στην άσκηση της δικαστικής.

Η υπό στοιχεία Β) πρόβλεψη αποτελεί κατάφωρη παραβίαση της αρχής διάκρισης των λειτουργιών και επέμβαση της εκτελεστικής στη δικαστική λειτουργία.

Η υπό στοιχεία Γ) πρόβλεψη επίσης έρχεται σε αντίθεση με τις ανωτέρω διατάξεις, καθώς υποχρεώνει τον δικαστή να συμπράξει με τη διοίκηση που αποτελεί μέρος της εκτελεστικής εξουσίας και δεν του επιτρέπει να ασκήσει ανεξάρτητα τα καθήκοντά του και να εκδώσει αμερόληπτη κρίση.

2. Ιστορικό: Ο Γ, μόνιμος δικαστικός γραμματέας σε Πρωτοδικείο, κατηγορείται από τον Προϊστάμενο της Γραμματείας για επανειλημμένη αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην καθαρογραφή αποφάσεων. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ενημερωμένος για το θέμα, εκδίδει απευθείας απόφαση με την οποία επιβάλλει στον Γ την ποινή της προσωρινής παύσης τριών μηνών.

Ερώτημα: Έχει ο Υπουργός Δικαιοσύνης τη συνταγματική αρμοδιότητα να επιβάλλει απευθείας πειθαρχικές ποινές σε δικαστικούς υπαλλήλους; Ποια όργανα ασκούν την πειθαρχική εξουσία επί των δικαστικών υπαλλήλων σύμφωνα με το Σύνταγμα;

Απάντηση: Σύμφωνα με το άρθρο 92 παρ. 3 ορίζεται ότι «Η πειθαρχική εξουσία στους δικαστικούς υπαλλήλους ασκείται από τους ιεραρχικά προϊσταμένους τους δικαστές ή εισαγγελείς ή επιτρόπους ή υπαλλήλους, καθώς και από υπηρεσιακό συμβούλιο, όπως νόμος ορίζει. Κατά των αποφάσεων που αφορούν μεταβολές της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστικών υπαλλήλων, καθώς και κατά των πειθαρχικών αποφάσεων των υπηρεσιακών συμβουλίων επιτρέπεται προσφυγή, όπως νόμος ορίζει». Συνεπώς, ο Υπουργός Δικαιοσύνης δεν έχει τη συνταγματική αρμοδιότητα να επιβάλλει απευθείας πειθαρχικές ποινές σε δικαστικούς υπαλλήλους.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΤΩΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

3. Ιστορικό: Το Κράτος αποφασίζει σήμερα την κατασκευή μιας νέας εθνικής οδού. Για τον σκοπό αυτό, εκδίδεται απόφαση απαλλοτρίωσης μιας έκτασης που ανήκει στον πολίτη Α, στην οποία υπάρχει η μόνιμη κατοικία του και μια μικρή επιχείρηση. Το δικαστήριο ορίζει μια τιμή μονάδας αποζημίωσης με βάση τις αντικειμενικές αξίες του 2018, ενώ η τρέχουσα αγοραία αξία του ακινήτου έχει διπλασιαστεί λόγω της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής. Η Διοίκηση προχωρά στην κατεδάφιση της περιφραξης του Α και στην έναρξη εργασιών, παρόλο που δεν έχει ακόμη καταβληθεί η αποζημίωση στον ιδιοκτήτη, υποσχόμενη ότι τα χρήματα θα πιστωθούν σε ειδικό λογαριασμό «εντός του επόμενου έτους».

Ερωτήματα: 3α) Ποιες είναι οι σωρευτικές προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 17 παρ. 2 για να είναι νόμιμη μια αναγκαστική απαλλοτρίωση; **3β)** Τι ορίζει το Σύνταγμα για το ύψος της αποζημίωσης; Η χρήση παλαιών αντικειμενικών αξιών ικανοποιεί την απαίτηση για «πλήρη αποζημίωση»; **3γ)** Είναι νόμιμη η έναρξη εργασιών και η κατάληψη του ακινήτου πριν την καταβολή της αποζημίωσης;

Απαντήσεις:

3α): Το δικαίωμα της ιδιοκτησίας μπορεί να υποστεί περιορισμούς, εφόσον ασκείται σε βάρος του δημοσίου συμφέροντος και για αποχρώντες λόγους αυτού. Οι περιορισμοί αυτοί μπορούν να εκτείνονται μέχρι τον σκληρό πυρήνα του δικαιώματος και να τηρούν την αρχή της αναλογικότητας του άρθρου 25 Σ, δηλαδή να είναι κατάλληλοι, πρόσφοροι, αναγκαίοι και αναλογικοί του σκοπού που εξυπηρετούν. Αναγκαίες προϋποθέσεις στην περίπτωση αυτή είναι αφενός η ύπαρξη δημόσιας ωφέλειας και αφετέρου η καταβολή «πλήρους αποζημίωσης». Μόνο έτσι, μία αναγκαστική απαλλοτρίωση μπορεί να είναι νόμιμη.

3β): Σύμφωνα με το άρθρο 17 Σ, ορίζεται ότι «2. Κανένας δεν στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνο για δημόσια ωφέλεια που έχει αποδειχθεί με τον προσήκοντα τρόπο, όταν και όπως ο νόμος ορίζει, και πάντοτε αφού προηγηθεί πλήρους αποζημίωση, που να ανταποκρίνεται στην αξία την οποία είχε το απαλλοτριούμενο κατά το χρόνο της συζήτησης στο δικαστήριο για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης. Αν ζητηθεί απευθείας ο οριστικός προσδιορισμός της αποζημίωσης, λαμβάνεται υπόψη η αξία κατά το χρόνο της σχετικής συζήτησης στο δικαστήριο. Αν η συζήτηση για τον οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης διεξαχθεί μετά την παρέλευση έτους από τη συζήτηση για τον προσωρινό προσδιορισμό, τότε για τον προσδιορισμό της αποζημίωσης λαμβάνεται υπόψη η αξία κατά το χρόνο της συζήτησης για τον οριστικό προσδιορισμό. ... 3. Η ενδεχόμενη μεταβολή της αξίας του απαλλοτριούμενου μετά τη δημοσίευση της πράξης απαλλοτρίωσης, και μόνο εξαιτίας της, δεν λαμβάνεται υπόψη. 4. Η αποζημίωση ορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια».

Η χρήση παλαιών αντικειμενικών αξιών δεν ικανοποιεί την απαίτηση για «πλήρη αποζημίωση», καθώς με βάση το παραπάνω άρθρο του Συντάγματος, η αποζημίωση ορίζεται με βάση τον καθορισμό κατά τον χρόνο συζήτησης είτε για τον προσωρινό είτε για τον οριστικό προσδιορισμό της τιμής μονάδας της απαλλοτρίωσης. Έτσι, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν παλαιές αντικειμενικές αξίες.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΤΩΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

3γ): Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 4 Σ ορίζεται ότι «Προκειμένου να εκτελεστούν έργα γενικότερης σημασίας για την οικονομία της Χώρας είναι δυνατόν, με ειδική απόφαση του δικαστηρίου που είναι αρμόδιο για τον οριστικό ή προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης, να επιτρέπεται η πραγματοποίηση εργασιών και πριν από τον προσδιορισμό και την καταβολή της αποζημίωσης, υπό τον όρο της καταβολής εύλογου τμήματος της αποζημίωσης και της παροχής πλήρους εγγύησης υπέρ του δικαιούχου της αποζημίωσης, όπως νόμος ορίζει».

Στην προκειμένη περίπτωση δεν υφίσταται ειδική απόφαση του δικαστηρίου, ενώ συνάμα δεν καταβλήθηκε εύλογο τμήμα της αποζημίωσης. Συνεπώς, δεν είναι νόμιμη η έναρξη εργασιών και η κατάληψη του ακινήτου πριν την καταβολή της αποζημίωσης.

4. Ποια πλειοψηφία απαιτείται για να γίνει δεκτό ένα νομοσχέδιο που έχει ψηφιστεί από τη βουλή και έχει αναπεμφθεί σ' αυτήν από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας;

α) πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5)

β) η απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών

γ) η απλή πλειοψηφία των παρόντων βουλευτών

δ) ομόφωνη απόφαση της βουλής

Απάντηση: Σύμφωνα με το άρθρο 42 Σ ορίζεται ότι «2. Πρόταση νόμου ή νομοσχέδιο που έχει αναπεμφθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στη Βουλή εισάγεται στην Ολομέλειά της και, αν επιψηφιστεί και πάλι με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών κατά τη διαδικασία του άρθρου 76 παράγραφος 2, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας το εκδίδει και το δημοσιεύει υποχρεωτικά μέσα σε δέκα ημέρες από την επιψήφισή του.». Συνεπώς, η ορθή απάντηση είναι η β).

5. Ποια είναι η ιεραρχική θέση των διεθνών συμβάσεων μετά την επικύρωσή τους με νόμο σύμφωνα με το Σύνταγμα;

α) υπερισχύουν ακόμη και έναντι του Συντάγματος

β) δεν έχουν καμία ισχύ μέχρι να εκδοθεί προεδρικό διάταγμα

γ) έχουν υπερνομοθετική ισχύ, δηλαδή υπερισχύουν από κάθε αντίθετη διάταξη κοινού νόμου

δ) είναι ισότιμες με τους κοινούς νόμους και ο νεότερος νόμος καταργεί την παλαιότερη σύμβαση

Απάντηση: Σύμφωνα με το άρθρο 28 Σ ορίζεται ότι «1. Οι γενικά παραδεγμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου, καθώς και οι διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους καθεμιάς, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου.». Συνεπώς, η ορθή απάντηση είναι η γ).

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΤΩΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

II. Πολιτική Δικονομία

1. Ιστορικό: Στο Μονομελές Πρωτοδικείο πρόκειται να συζητηθεί μια αγωγή του Α κατά της Β. Λίγο πριν την έναρξη της συνεδρίασης, ο Γραμματέας της έδρας συνειδητοποιεί ότι η εναγόμενη είναι η ιδιοκτήτρια του σπιτιού στο οποίο κατοικεί ο ίδιος και με την οποία βρίσκεται σε δικαστική διαμάχη για την καταβολή ενοικίων.

Ερωτήματα: 1α) Συντρέχει νόμιμος λόγος εξαίρεσης για τον παραπάνω Γραμματέα; **1β)** Ποια είναι η υποχρέωση αυτού μόλις αντιληφθεί το λόγο εξαίρεσης του; **1γ)** Σε ποιον οφείλει να το δηλώσει και ποιο όργανο αποφασίζει για την εξαίρεσή του;

Απαντήσεις:

1α) Ναι. Άρθρο 52. «1. Δικαστές, εισαγγελείς και υπάλληλοι της γραμματείας, με οποιαδήποτε ιδιότητα και αν ενεργούν, καθώς και δικηγόροι, όταν εκδίδουν πράξεις σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα, μπορούν να προτείνουν την εξαίρεσή τους ή να εξαιρεθούν από οποιονδήποτε διάδικο:

α) αν είναι διάδικοι ή συνδέονται με έναν από τους διαδίκους ως συνδικαιούχοι, συνυπόχρεοι ή είναι υπόχρεοι σε αποζημίωση ή έχουν άμεσο ή έμμεσο συμφέρον στη δίκη,

β) αν συνδέονται με κάποιο διάδικο σε ευθεία γραμμή, με συγγένεια εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή με υιοθεσία, αν είναι συγγενείς σε πλάγια γραμμή με συγγένεια εξ αίματος έως τον τέταρτο βαθμό ή με συγγένεια εξ αγχιστείας έως το δεύτερο βαθμό, αν είναι ή υπήρξαν σύζυγοι ή μνηστήρες ενός από τους διαδίκους,

γ) αν είναι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, σε ευθεία γραμμή ή συνδέονται με υιοθεσία, ή είναι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας σε πλάγια γραμμή έως το δεύτερο βαθμό προσώπου, το οποίο παίρνει μισθό ή άλλη χορηγία με χρηματική αξία είτε για τις υπηρεσίες που παρέχει, είτε για οποιοδήποτε άλλο λόγο από φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οποιασδήποτε μορφής εταιρία που έχουν άμεσο ή έμμεσο ιδιωτικό συμφέρον στην έκβαση της δίκης, δ) αν στην ίδια υπόθεση εξετάστηκαν ως μάρτυρες ή παραστάθηκαν ως δικηγόροι ή γενικά ως πληρεξούσιοι ή παραστάθηκαν ή μπορούν να παρυστούν ως νόμιμοι αντιπρόσωποι κάποιου από τους διαδίκους,

ε) αν διεξήγαγαν την υπόθεση, από την οποία προήλθε η διαφορά ή έχουν ενεργήσει στη δίκη ως πραγματογνώμονες ή σύμβουλοι ή διαιτητές ή έχουν συντάξει το έγγραφο που προσβάλλεται ή είχαν μετάρχει στη σύνθεση του δικαστηρίου του οποίου η απόφαση είχε προσβληθεί με έφεση ή αναίρεση, στ) αν έχουν προκαλέσει ή προκαλούν υπόνοια μεροληψίας, ιδίως αν έχουν με κάποιο διάδικο ιδιαίτερη φιλία, ιδιαίτερες σχέσεις καθηκόντων ή εξάρτησης, έριδα ή έχθρα».

Η ύπαρξη έντονης δικαστικής διαμάχης (καταβολή ενοικίων) μεταξύ του Γραμματέα και ενός εκ των διαδίκων (της ιδιοκτήτριας Β) συνιστά σαφή λόγο που μπορεί να επηρεάσει την αμεροληψία του κατά την άσκηση των καθηκόντων του στην εν λόγω δίκη

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΤΩΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

1β) Μόλις ο Γραμματέας αντιληφθεί τον λόγο εξαίρεσης, έχει την υποχρέωση να δηλώσει το κώλυμα αυτοεξαίρεσης και να απέχει από την εκτέλεση των καθηκόντων του στη συγκεκριμένη υπόθεση. Από τη στιγμή που λαμβάνει γνώση του λόγου εξαίρεσης, οφείλει να μην προβεί σε καμία περαιτέρω ενέργεια που αφορά τη συζήτηση της αγωγής.

1γ) **άρθρο 55 κπολδ Δήλωση εξαίρεσης** 1. Δικαστές πολυμελών δικαστηρίων και εισαγγελείς, αν υπάρχει λόγος εξαίρεσής τους, οφείλουν να το δηλώσουν στον πρόεδρο του δικαστηρίου. 2. Υπάλληλοι της γραμματείας των πολυμελών δικαστηρίων, αν υπάρχει λόγος εξαίρεσής τους, οφείλουν να το δηλώσουν στον προϊστάμενο της γραμματείας. **3. Δικαστές μονομελών πρωτοδικείων, καθώς και υπάλληλοι της γραμματείας τους, αν υπάρχει λόγος εξαίρεσής τους, οφείλουν να το δηλώσουν στον προϊστάμενο του πρωτοδικείου και να απόσχουν από τα καθήκοντά τους, εωσότου αυτός αποφασίσει.** 3Α. Δικηγόροι, όταν εκδίδουν πράξεις σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα, αν υπάρχει λόγος εξαίρεσής τους, οφείλουν να το δηλώσουν στον προϊστάμενο του πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο δικηγορικός σύλλογος, του οποίου είναι μέλη. 4. Το δικαστήριο αποφασίζει χωρίς τη συμμετοχή εκείνου που υπέβαλε τη δήλωση και χωρίς συζήτηση στο ακροατήριο.

Άρθρο 54 ΚΠΟΛΔ Αρμόδιο δικαστήριο για την αίτηση εξαίρεσης Αρμόδιο να αποφανθεί για την **εξαίρεση είναι το δικαστήριο στο οποίο υπηρετεί ο εξαιρούμενος.** Σε περίπτωση εξαίρεσης δικαστή μονομελούς πρωτοδικείου, είναι αρμόδιο το πολυμελές πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το μονομελές πρωτοδικείο. Σε περίπτωση εξαίρεσης δικηγόρου, όταν εκδίδει πράξεις σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα, είναι αρμόδιος ο προϊστάμενος του πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο δικηγορικός σύλλογος, μέλος του οποίου είναι ο δικηγόρος. **Σε περίπτωση εξαίρεσης υπαλλήλου γραμματείας, είναι αρμόδιος ο προϊστάμενος του δικαστηρίου στο οποίο υπηρετεί ο εξαιρούμενος.**

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΤΩΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

2. Ιστορικό: Το Μονομελές Πρωτοδικείο εξέδωσε απόφαση με την οποία υποχρεώνει τον εναγόμενο να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό των 15.000 ευρώ. Ωστόσο, μετά τη δημοσίευση, παρατηρείται ότι ενώ στο σκεπτικό της απόφασης ο δικαστής δέχεται ότι το χρέος είναι 15.000 ευρώ, στο διατακτικό (στο τέλος της απόφασης), από παραδρομή κατά την πληκτρολόγηση, γράφτηκε το ποσό των 1.500 ευρώ.

Ερωτήματα: 2α) Μπορεί το δικαστήριο να διορθώσει αυτεπαγγέλτως ή μετά από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους το λάθος στο ποσό; **2β)** Πώς εισάγεται η υπόθεση της διόρθωσης στο δικαστήριο; Πρέπει να κλητευθούν οι διάδικοι της αρχικής δίκης και ποια είναι η προθεσμία κλήτευσης; **2γ)** Αν το δικαστήριο εκδώσει διορθωτική απόφαση, ποια είναι η κρίσιμη ενέργεια στην οποία πρέπει να προβεί ο γραμματέας πάνω στο πρωτότυπο της απόφασης που διορθώθηκε;

Απαντήσεις:

2α) Ναι, το δικαστήριο μπορεί να διορθώσει το λάθος στο ποσό. Η περίπτωση αυτή (αναγραφή 1.500 ευρώ αντί 15.000 ευρώ) αποτελεί κλασικό **γραφικό ή λογιστικό σφάλμα**. Η διόρθωση επιτρέπεται επειδή υπάρχει προφανής αναντιστοιχία μεταξύ της βούλησης του δικαστή (σκεπτικό) και της διατύπωσης στην απόφαση (διατακτικό). Η διαδικασία κινείται είτε **αυτεπαγγέλτως** από το δικαστήριο είτε μετά από **αίτηση** οποιουδήποτε διαδίκου.

Άρθρο 315.- Αν από παραδρομή κατά τη σύνταξη της απόφασης περιέχονται λάθη γραφικά ή λογιστικά ή το διατακτικό της διατυπώθηκε κατά τρόπο ελλιπή ή ανακριβώς, το δικαστήριο που την έχει εκδώσει μπορεί, αν το ζητήσει κάποιος διάδικος ή και αυτεπαγγέλτως, να τη διορθώσει με νέα απόφασή του.

2β) Η υπόθεση εισάγεται στο ίδιο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση. Η συζήτηση γίνεται με την **ίδια διαδικασία** (π.χ. τακτική, ειδική) που εκδόθηκε η αρχική απόφαση. Είναι **υποχρεωτική** η κλήτευση όλων των διαδίκων που αναφέρονται στην απόφαση. Αν τη διόρθωση ζητά διάδικος, η κλήση γίνεται με δική του επιμέλεια, ενώ αν την προκαλεί το δικαστήριο, η κλήση γίνεται με επιμέλεια της γραμματείας. Οι διάδικοι πρέπει να κλητευθούν **τουλάχιστον οκτώ (8) ημέρες** πριν από τη συζήτηση → άρθρο 318 παρ. 1 ΚΠολΔ: η συζήτηση γίνεται κατά τη διαδικασία με την οποία εκδόθηκε η απόφαση που διορθώνεται ή ερμηνεύεται, και αφού κληθούν οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση όλοι οι διάδικοι που αναφέρονται στην απόφαση. Αν τη διόρθωση την προκαλεί το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως, η κλήση των διαδίκων γίνεται με την επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου.

2γ) Άρθρο 320.- Η διορθωτική ή ερμηνευτική απόφαση σημειώνεται στο πρωτότυπο της απόφασης που διορθώνεται ή ερμηνεύεται, και πρέπει στα αντίγραφα, τα απόγραφα ή τα αποσπάσματά της να αναγράφεται ο αριθμός και η ημερομηνία της διορθωτικής ή ερμηνευτικής απόφασης. Η κρίσιμη ενέργεια στην οποία οφείλει να προβεί ο γραμματέας είναι η **σημείωση της διορθωτικής απόφασης στο περιθώριο του πρωτοτύπου** της απόφασης που διορθώθηκε.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΤΩΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

3. Ιστορικό: Στον πολίτη Α επιδίδεται μια δικαστική απόφαση την Παρασκευή 10 Μαΐου. Ο νόμος ορίζει ότι ο Α έχει προθεσμία 30 ημερών από την επίδοση για να ασκήσει έφεση. Ο δικηγόρος του Α θεωρεί ότι η καταμέτρηση των 30 ημερών ξεκινάει την ίδια ημέρα (Παρασκευή 10 Μαΐου), ενώ ο Α πιστεύει ότι η Παρασκευή δεν μετράται καθόλου. Τελικά, η 30η ημέρα μετά την επίδοση συμπίπτει με Σάββατο. Ο Α προσέρχεται στη γραμματεία του δικαστηρίου για να καταθέσει την έφεσή του τη Δευτέρα, δηλαδή την 32η ημέρα, ισχυριζόμενος ότι εφόσον η προθεσμία έληγε Σάββατο, μεταφέρεται αυτόματα στην επόμενη εργάσιμη. Επίσης, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας των 30 ημερών, μεσολαβεί η εορτή του Αγίου Πνεύματος (που είναι αργία για τα δικαστήρια). Ο Α υποστηρίζει ότι η ημέρα αυτή πρέπει να αφαιρεθεί από το σύνολο των 30 ημερών και να προστεθεί μία επιπλέον ημέρα στο τέλος.

Ερωτήματα: 3α) Ποια ημέρα θεωρείται ως η «αφετηρία» της προθεσμίας σύμφωνα με τον ΚΠολΔ; Μετράμε την ημέρα της επίδοσης; **3β)** Τι προβλέπει ο ΚΠολΔ για τις προθεσμίες που λήγουν σε Σάββατο, Κυριακή ή εξαιρετέα ημέρα; Είναι έγκυρη η έφεση που κατατέθηκε τη Δευτέρα; **3γ)** Οι ενδιάμεσες αργίες (αυτές που μεσολαβούν από την αρχή έως τη λήξη), όπως εν προκειμένω η αργία του Αγίου Πνεύματος, επηρεάζουν τη διάρκεια της προθεσμίας;

Απαντήσεις:

3α) Η ημέρα της επίδοσης (Παρασκευή 10 Μαΐου) **δεν μετράται**. Σύμφωνα με το **άρθρο 144 παρ. 1 ΚΠολΔ**, η προθεσμία αρχίζει από την επόμενη ημέρα μετά την επίδοση. Συνεπώς, ως αφετηρία για τον υπολογισμό των 30 ημερών θεωρείται το **Σάββατο 11 Μαΐου**. Ο Α έχει δίκιο σε αυτό το σημείο έναντι του δικηγόρου του. **Άρθρο 144 : 1.** Οι προθεσμίες που ορίζονται από το νόμο ή τα δικαστήρια αρχίζουν από την επόμενη ημέρα μετά την επίδοση ή μετά τη συντέλεση του γεγονότος που αποτελεί την αφετηρία της προθεσμίας και λήγουν στις 7 το βράδυ της τελευταίας ημέρας και αν αυτή είναι κατά το νόμο εξαιρετέα, την ίδια ώρα τη επομένης μη εξαιρετέας ημέρας. 2. Οι προθεσμίες που αρχίζουν με την επίδοση εγγράφων τρέχουν εναντίον και εκείνου με παραγγελία του οποίου έγινε η επίδοση. 3. Το Σάββατο θεωρείται για τον παρόντα Κώδικα εξαιρετέα και μη εργάσιμη ημέρα. 4. Οι προθεσμίες που αναφέρονται στον παρόντα Κώδικα, αν δεν ορίζεται άλλως, είναι αποκλειστικές και δεσμευτικές τόσο για τους διαδίκους όσο και για το δικαστήριο.» **Σε περίπτωση προθεσμιών καθοριζόμενων σε ημέρες, μήνες ή έτος το Σάββατο προσμετράται, αν είναι η πρώτη ημέρα ή παρεμβάλλεται στην προθεσμία.**

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΤΩΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

3β) Ναι, η έφεση που κατατέθηκε τη Δευτέρα είναι **απολύτως έγκυρη**. Ο νόμος ορίζει ότι αν η τελευταία ημέρα μιας προθεσμίας συμπίπτει με Σάββατο, Κυριακή ή εξαιρετέα ημέρα (αργία), η προθεσμία παρατείνεται αυτοδικαίως έως και την **επόμενη εργάσιμη ημέρα** (άρθρο 144 παρ. 1 εδ. β' ΚΠολΔ). Εφόσον η 30ή ημέρα ήταν Σάββατο, η προθεσμία έληγε κανονικά τη Δευτέρα. Άρθρο 144 παρ. 1. Οι προθεσμίες που ορίζονται από το νόμο ή τα δικαστήρια αρχίζουν από την επόμενη ημέρα μετά την επίδοση ή μετά τη συντέλεση του γεγονότος που αποτελεί την αφετηρία της προθεσμίας και λήγουν στις 7 το βράδυ της τελευταίας ημέρας και αν αυτή είναι κατά το νόμο εξαιρετέα, την ίδια ώρα τη επομένης μη εξαιρετέας ημέρας. Παρ. 3. Το Σάββατο θεωρείται για τον παρόντα Κώδικα εξαιρετέα και μη εργάσιμη ημέρα.--> Εξαιρετέες είναι επίσης και οι Κυριακές (άρ.1 παρ.11 περ.α ΠΝΠ.29-12-1980άρ.πρώτο ν.1157/1981).

3γ) Όχι, οι ενδιάμεσες αργίες (όπως του Αγίου Πνεύματος) **δεν επηρεάζουν** τη διάρκεια της προθεσμίας. Στις προθεσμίες που υπολογίζονται σε ημέρες, οι αργίες που μεσολαβούν από την έναρξη έως τη λήξη **συνυπολογίζονται κανονικά**. Η μόνη περίπτωση που μια αργία επηρεάζει την προθεσμία είναι αν αυτή συμπίπτει με την **τελευταία ημέρα** (τη λήξη), όπως είδαμε παραπάνω για το Σάββατο, ή αν ο Νόμος ορίζει προθεσμίες ΕΡΓΑΣΙΜΩΝ ΗΜΕΡΩΝ. ΟΤΑΝ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ «ΗΜΕΡΕΣ» ΕΝΝΟΕΙΤΑΙ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΕΡΓΑΣΙΜΕΣ. Επομένως, ο ισχυρισμός του Α για προσθήκη επιπλέον ημέρας λόγω του Αγίου Πνεύματος είναι **νομικά εσφαλμένος**.

4. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, πότε επιτρέπεται να υπογράψει το πρωτότυπο της απόφασης μόνο ο γραμματέας;

α) σε καμία περίπτωση, η απόφαση είναι άκυρη χωρίς υπογραφή δικαστή

β) όταν κωλύονται όλοι οι δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση, καθώς και ο προϊστάμενος του δικαστηρίου

γ) όταν η απόφαση είναι ομόφωνη

δ) όταν ο δικαστής διαφωνεί με το περιεχόμενο της απόφασης

Απάντηση: Το β). Άρθρο 306.- 1. Όποιος είχε διευθύνει τη Συζήτηση και ο γραμματέας υπογράφουν το πρωτότυπο της απόφασης. 2. Αν όποιος είχε διευθύνει τη Συζήτηση πέθανε ή έπαψε να είναι τοποθετημένος στο δικαστήριο ή βρίσκεται σε άδεια, υπογράφει στη θέση του ο αρχαιότερος κατά το διορισμό από τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη Συζήτηση. Αν όλοι τους κωλύονται, υπογράφει ο προϊστάμενος του δικαστηρίου και, αν ούτε αυτός υπάρχει, υπογράφει μόνο ο γραμματέας. 3. Τα κωλύματα της παραγράφου 2 αναφέρονται στο πρωτότυπο της απόφασης.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΤΩΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

5. Σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, τι συμβαίνει αν μια υπόθεση αναβληθεί από το πινάκιο σε μεταγενέστερη δικάσιμο;

- α) πρέπει να γίνει νέα επίδοση κλήσης προς συζήτηση σε κάθε περίπτωση
- β) η υπόθεση διαγράφεται οριστικά και πρέπει να κατατεθεί νέα αγωγή
- γ) η αναβολή επιτρέπεται μόνο μία φορά και μετά η υπόθεση καταργείται
- δ) η αναγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο της νέας δικάσιμου επέχει θέση κλήτευσης για όλους τους διαδίκους

Απάντηση: Το δ). (Σύμφωνα με το 226 παρ. 4, η εγγραφή στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση για όσους ήταν παρόντες ή νόμιμα κλητευθέντες). 4. Ο δικαστής που διευθύνει τη Συζήτηση σημειώνει στο Πινάκιο αν η Συζήτηση έγινε κατ' αντιμωλία ή ερήμην ή αναβλήθηκε ή ματαιώθηκε. Αν η Συζήτηση αναβληθεί, ο γραμματέας οφείλει αμέσως μετά το τέλος της συνεδρίασης να μεταφέρει την υπόθεση στη σειρά των υποθέσεων που πρέπει να συζητηθούν κατά τη δικάσιμο που ορίστηκε. Κλήση του διαδίκου για εμφάνιση στη δικάσιμο αυτή δεν χρειάζεται και η αναγραφή της υπόθεσης στο Πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Αν ματαιωθεί η συνεδρίαση για οποιονδήποτε λόγο, οι υποθέσεις που είναι γραμμένες σ' αυτήν μεταφέρονται με επιμέλεια των διαδίκων στις επόμενες συνεδριάσεις, ακόμη και με υπέρβαση του ορισμένου αριθμού, και ο αντίδικος αυτού που επισπεύδει τη Συζήτηση καλείται πάντοτε στη νέα δικάσιμο. Στην περίπτωση αυτή η εγγραφή, η κλήση και η επίδοσή της γίνονται ατελώς. Το ίδιο ισχύει και όταν είναι αναγκαία η ανασυζήτηση της υπόθεσης."

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

III. Ποινική Δικονομία

1. Ιστορικό: Στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο εκδικάζεται μια υπόθεση κλοπής (άρθρο 372 ΠΚ). Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ο κατηγορούμενος ισχυρίζεται ότι το αντικείμενο που αφαίρεσε του ανήκει κατά κυριότητα βάσει μιας κληρονομιάς που εκκρεμεί στα αστικά δικαστήρια. Ζητά από το ποινικό δικαστήριο να αναβάλει τη δίκη μέχρι να αποφανθεί το πολιτικό δικαστήριο για την κυριότητα.

Ερώτημα: Έχει το ποινικό δικαστήριο την εξουσία να εξετάσει ζητήματα αστικής φύσης που επηρεάζουν την ποινική δίκη, όπως εν προκειμένω το ζήτημα της κυριότητας επί του φερομένου ως κλοπιμαίου κινητού πράγματος ή πρέπει να αναβάλει υποχρεωτικά την εκδίκαση της υπόθεσης μέχρι το τέλος της πολιτικής δίκης;

Απάντηση: Άρθρο 60 ΚΠΔ. - Εξέταση νομικών ζητημάτων αστικής φύσης στην ποινική δίκη. 1. Το ποινικό δικαστήριο κρίνει και για τα ζητήματα αστικής φύσης που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της δίκης. 2. Η ποινική δίωξη αναστέλλεται, όταν σύμφωνα με τον νόμο χρειάζεται να προηγηθεί απόφαση του πολιτικού δικαστηρίου. **Άρθρο 61** Εκκρεμότητα ζητημάτων αστικής ή διοικητικής φύσης στην πολιτική ή διοικητική δίκη. Όταν στο πολιτικό ή διοικητικό δικαστήριο εκκρεμεί δίκη για ζήτημα που ανήκει στην αρμοδιότητα των πολιτικών ή διοικητικών δικαστηρίων, που έχει όμως σχέση με την ποινική δίκη, μπορεί το ποινικό δικαστήριο κατά την κρίση του να αναβάλει την ποινική δίκη έως το τέλος της πολιτικής ή διοικητικής. Η απόφαση αυτή μπορεί να ανακληθεί.»

Επομένως, το Μονομελές Πλημμελειοδικείο μπορεί να εξετάσει τα αποδεικτικά μέσα (μάρτυρες, έγγραφα) και να κρίνει το ίδιο αν το αντικείμενο ανήκει στον κατηγορούμενο ή στον παθόντα, προκειμένου να αποφασίσει για την τέλεση ή μη του αδικήματος της κλοπής ΑΛΛΩΣ να αναβάλλει κατά την κρίση του την ποινική δίκη ως το τέλος της αστικής.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το ερώτημα αυτό ήταν εκτός ύλης. Η επίσημη ανακοίνωση της Σχολής: Η Εξεταστική Επιτροπή του 5^{ου} Εισαγωγικού Διαγωνισμού για την εισαγωγή στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών εκπαιδευομένων που πρόκειται να καταλάβουν θέσεις δικαστικών υπαλλήλων διαπίστωσε ότι κατά τη γραπτή εξέταση των υποψηφίων της κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), στο γνωστικό αντικείμενο «Στοιχεία δικαίου, ιδίως συνταγματικού και δικονομικού», η οποία έλαβε χώρα στις 8-3-2026, στο επί μέρους γνωστικό αντικείμενο της Ποινικής Δικονομίας, περιελήφθη προς εξέταση εκ παραδρομής, το ακόλουθο πρακτικό θέμα, το οποίο βρίσκεται εκτός εξεταστέας ύλης, όπως αυτή έχει καθορισθεί με προηγούμενη απόφασή της.

Κατόπιν των ανωτέρω, γνωστοποιείται ότι το παραπάνω θέμα δεν θα ληφθεί υπόψη κατά τη βαθμολόγηση των γραπτών.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΤΩΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

2. Ιστορικό: Σε μια δίκη για σωματική βλάβη, το δικαστήριο έρχεται αντιμέτωπο με τις εξής καταστάσεις: Έχει κληθεί να καταθέσει ως μάρτυρας η σύζυγος του κατηγορουμένου, η οποία δηλώνει ότι δεν επιθυμεί να καταθέσει τίποτα εναντίον του. Επίσης, απουσιάζει ένας αυτόπτης μάρτυρας. Ο Εισαγγελέας δηλώνει ότι ο απών μάρτυρας είναι «ουσιώδης», ότι η κατάθεσή του είναι απαραίτητη για την αποκάλυψη της αλήθειας και προτείνει την αναβολή της δίκης.

Ερωτήματα: 2α) Έχει δικαίωμα η σύζυγος του κατηγορουμένου να αρνηθεί τη μαρτυρία της; **2β)** Ποιο κριτήριο θέτει ο νόμος προκειμένου να αναβάλει το δικαστήριο την εκδίκαση της υπόθεσης λόγω απουσίας κάποιου μάρτυρα; **2γ)** Όταν η δίκη αναβάλλεται σε ρητή δικάσιμο (συγκεκριμένη ημερομηνία), λόγω της απουσίας κάποιου μάρτυρα, χρειάζεται νέα κλήτευση των υπολοίπων μαρτύρων και του κατηγορουμένου, που ήταν παρόντες;

Απαντήσεις:

2α) Ναι, η σύζυγος του κατηγορουμένου έχει το δικαίωμα να αρνηθεί τη μαρτυρία της. Σύμφωνα με το **άρθρο 222 του ΚΠΔ** Σύζυγος και συγγενείς εξ αίματος του κατηγορουμένου έως και τον τρίτο βαθμό, έχουν δικαίωμα να αρνηθούν τη μαρτυρία τους και στην προδικασία και στο ακροατήριο. Η διάταξη εφαρμόζεται και όταν μόνο ένας από τους κατηγορουμένους που μαζί δικάζονται έχει την παραπάνω σχέση με τον μάρτυρα. Όταν κατηγορείται ανήλικος, η μαρτυρία των συγγενών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου είναι υποχρεωτική.

2β) Άρθρο 352. - Αναβολή της δίκης λόγω απουσίας μαρτύρων.

1. Αν κάποιος μάρτυρας ή πραγματογνώμονας κλητεύθηκε νόμιμα, δεν εμφανίστηκε όμως και η μαρτυρία του κρίνεται αναγκαία για την ανακάλυψη της αλήθειας, εφόσον ο κατηγορούμενος, και σε περίπτωση που είναι περισσότεροι ένας από αυτούς, κρατείται προσωρινά, το δικαστήριο διατάσσει υποχρεωτικά τη διακοπή της δίκης έως οκτώ το πολύ ημέρες, καθώς και την κατά το άρθρο 231 βίαη προσαγωγή των μαρτύρων ή των πραγματογνώμωνων, για τους οποίους, μόλις προσαχθούν, εφαρμόζει τη διάταξη της παρ. 2 του ίδιου άρθρου.

2. Αν κανένας από τους κατηγορουμένους δεν κρατείται προσωρινά και δεν εμφανίστηκε κατά τη συζήτηση μάρτυρας ή πραγματογνώμονας που κλητεύθηκε ή αν στην επανάληψη της δίκης που διακόπηκε σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο απουσιάζουν και πάλι οι ίδιοι μάρτυρες ή πραγματογνώμονες, επειδή δεν εκτελέστηκε η διαταγή για τη βίαη προσαγωγή τους, το δικαστήριο, αν κρίνει αναγκαία την αναβολή της συζήτησης για την υπόθεση, την αναβάλλει σε ρητή δικάσιμο μέσα σε εξήντα ημέρες. Το δικαστήριο ανακοινώνει τη δικάσιμο αυτή στους παρόντες από τους διαδίκους, μάρτυρες και πραγματογνώμονες και κλητεύονται μόνο οι απόντες διάδικοι, μάρτυρες ή πραγματογνώμονες. Στην περίπτωση αυτή οι προθεσμίες για εμφάνιση συντέμνονται στο μισό. Το ίδιο γίνεται και σε κάθε τυχόν περαιτέρω αναβολή της δίκης.

Το δικαστήριο εξετάζει αν τα στοιχεία που μπορεί να εισφέρει ο συγκεκριμένος μάρτυρας είναι ουσιώδη και αν η απουσία του καθιστά αδύνατη την ασφαλή κρίση του δικαστηρίου για την ενοχή ή την αθωότητα του κατηγορουμένου.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΤΩΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

2γ) Όχι, δεν απαιτείται νέα κλήτευση για τους παρόντες. Σύμφωνα με το άρθρο 349 παρ. 5 και 352 του ΚΠΔ, η ανακοίνωση της νέας δικασίμου από τον πρόεδρο του δικαστηρίου προς τους παρόντες (κατηγορούμενο, μάρτυρες, πραγματογνώμονες) επέχει θέση κλήτευσης.

3. Ιστορικό: Κατά τη διάρκεια δίκης στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο για την κατηγορία της σωματικής βλάβης από αμέλεια, ο συνήγορος υπεράσπισης υποβάλλει ένα αυτοτελή ισχυρισμό – αίτημα για την αναγνώριση στο πρόσωπο του κατηγορούμενου της ελαφρυντικής περίπτωσης του πρότερου σύννομου βίου (άρθρο 84 παρ. 2α ΠΚ). Ο Δικαστής, προκειμένου να κερδίσει χρόνο λόγω του φορτωμένου πινακίου, προχωρά αμέσως στην απόρριψη του ισχυρισμού – αιτήματος με μια σύντομη προφορική αιτιολογία, χωρίς να ζητήσει προηγουμένως την πρόταση του παριστάμενου Εισαγγελέα και χωρίς να δώσει τον λόγο στον κατηγορούμενο για να δευτερολογήσει επί του συγκεκριμένου αιτήματος. Στη συνέχεια, εκδίδει την τελική απόφαση, με την οποία απορρίπτει το αίτημα του κατηγορουμένου περί αναγνώρισης στο πρόσωπό του της παραπάνω ελαφρυντικής περίπτωσης. Αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης, ο συνήγορος του κατηγορουμένου αφού ζήτησε και έλαβε το λόγο από τον Δικαστή, διαμαρτυρήθηκε ότι η εν λόγω απόφαση είναι άκυρη.

Ερώτημα: Πώς χαρακτηρίζετε από άποψη νομιμότητας από την παραπάνω περιγραφόμενη διαδικασία έκδοσης της παρεμπόπτουσας απόφασης περί απόρριψης του ως άνω αυτοτελούς ισχυρισμού – αιτήματος του κατηγορουμένου;

Απάντηση: Σύμφωνα με το άρθρο 138 παρ. 1 του ΚΠΔ, καμία απόφαση του δικαστηρίου, ακόμη και παρεμπόπτουσα (όπως αυτή για την απόρριψη ελαφρυντικού), δεν μπορεί να εκδοθεί αν δεν προηγηθεί η πρόταση του Εισαγγελέα. Η παράλειψη αυτή επιφέρει απόλυτη ακυρότητα (171 παρ. 1β). επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 367. - Αγορεύσεις. 1. Όταν τελειώσει η αποδεικτική διαδικασία, ο διευθύνων τη συζήτηση δίνει τον λόγο στον εισαγγελέα, έπειτα στον παριστάμενο για την υποστήριξη της κατηγορίας, ο οποίος δεν μπορεί να επεκταθεί στο θέμα της ποινής που πρέπει να επιβληθεί, και τέλος δίνει τον λόγο στον κατηγορούμενο. 2. Δικαίωμα δευτερολογίας έχει ο εισαγγελέας και ο κατηγορούμενος ή ένας συνήγορός του. Η δευτερολογία πρέπει να περιορίζεται στην απόκρουση αντίθετων επιχειρημάτων και δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από μισή ώρα. Στη δευτερολογία έχουν το δικαίωμα να απαντήσουν ο εισαγγελέας και οι διάδικοι. 3. Ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του έχει πάντοτε το δικαίωμα να μιλήσει τελευταίος. Τέλος οι αυτοτελείς ισχυρισμοί, όπως το ελαφρυντικό του πρότερου σύννομου βίου (84 παρ. 2α ΠΚ), εφόσον υποβάλλονται εγγράφως και αναπτύσσονται προφορικά με σαφήνεια, επιβάλλουν στο δικαστήριο την υποχρέωση να απαντήσει με ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία. Η συνοπτική προφορική απόρριψη «λόγω φορτωμένου πινακίου» δεν συνιστά νόμιμη αιτιολογία και ιδρύει λόγο αναίρεσης.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΤΩΝΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

4. Σύμφωνα με τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, πότε μια καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου είναι εκτελεστή;

α) μόλις καθαρογραφεί στο ειδικό βιβλίο του δικαστηρίου

β) μόλις γίνει αμετάκλητη, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά

γ) όταν κοινοποιηθεί εγγράφως στον καταδικασθέντα από δικαστικό επιμελητή

Απάντηση: Το β). Άρθρο 545. - Πότε η απόφαση είναι εκτελεστή. Η καταδικαστική απόφαση και κάθε διάταξη του δικαστή ή του εισαγγελέα εκτελείται μόλις γίνει αμετάκλητη, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά σε ειδικές περιπτώσεις.

5. Τι προβλέπει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας στην περίπτωση που ο κατηγορούμενος αρνηθεί να απολογηθεί ή να απαντήσει σε ερώτηση;

α) η άρνηση αυτή αναγράφεται υποχρεωτικά στα πρακτικά

β) ο κατηγορούμενος τιμωρείται αμέσως με πρόστιμο για απείθεια

γ) η δίκη διακόπτεται μέχρι ο κατηγορούμενος να αποφασίσει να μιλήσει

δ) θεωρείται αυτόματα ότι ο κατηγορούμενος ομολογεί την ενοχή του

Απάντηση: Το α). Άρθρο 365 παρ. 3. Αν ο κατηγορούμενος αρνηθεί να απολογηθεί ή να απαντήσει σε ερώτηση, αυτό αναγράφεται στα πρακτικά. Ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα της σιωπής: μπορεί να αρνηθεί να απολογηθεί ή να απαντήσει σε συγκεκριμένες ερωτήσεις του Προέδρου ή του Εισαγγελέα. Η άρνησή του αυτή δεν επιτρέπεται να ερμηνευθεί σε βάρος του ως απόδειξη ενοχής.